

Gofal Cymdeithasol **Cymru**
Social Care **Wales**

Gweithwyr
Cymdeithasol
ar y Gofrestr
yng Nghymru
2017

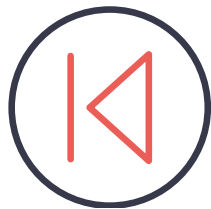
Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government

Gofal Cymdeithasol **Cymru**
Social Care **Wales**

Canllaw ac allwedd defnyddwyr

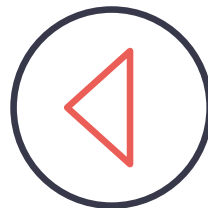
- Canllaw 'clicio a mynd' yw hwn sy'n eich galluogi i ddod o hyd i wybodaeth am destunau penodol yn gyflym ac yn uniongyrchol
- Mae'r dudalen gynnwys yn dangos beth mae pob adran o'r ddogfen yn ei gwmpasu. Cliciwch yr adran sydd ei heisiau arnoch, a byddwch yn mynd yn syth ati
- Trwy gydol y ddogfen, cliciwch ar unrhyw ddolen gyswllt at y wefan honno. Gallwch glicio ar y botwm ar unrhyw adeg i fynd yn ôl at y dudalen gynnwys

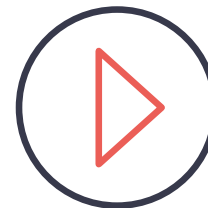
mynd nôl
at y dechrau

mynd at
y dudalen gynnwys

mynd at
y dudalen flaenorol

mynd at
y dudalen nesaf

Cynnwys

1. Cyflwyniad	04
2. Crynodeb	04
3. Tueddiadau a phwyntiau allweddol	05
4. Beth mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn ei wneud	06
5. Data a dadansoddi	07
5.1 Nifer y gweithwyr cymdeithasol ar y gofrestr	07
5.2 Gwybodaeth am gyflogaeth	09
5.3 Amser mewn swydd	10
5.4 Gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol yng Nghymru	11
5.5 Cymwysterau	13
5.6 Gweithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso	16
5.7 Amser a gymerir i weithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso ennill swydd	19
5.8 Gweithwyr cymdeithasol yn ymuno â'r Gofrestr ac yn gadael	21
5.9 Trosiant gweithwyr cymdeithasol	22
5.10 Oedran a rhyw gweithwyr cymdeithasol	24
5.11 Amrywiaeth a gallu ieithyddol Cymraeg y gweithwyr cymdeithasol	27

1. Cyflwyniad

Dyma'r seithfed adroddiad am weithwyr cymdeithasol yng Nghymru. Bwriad yr adroddiad yw gwneud sylwadau ar y data, craffu arno a gwneud crynodeb ohono ar gael i'r cyhoedd er mwyn cael dealltwriaeth ddyfnach o'r gweithlu.

Mae'r wybodaeth yn yr adroddiad yn dod o Gofrestr Gofal Cymdeithasol Cymru o Weithwyr Gofal Cymdeithasol (y Gofrestr). Caiff y wybodaeth ei chasglu pan fydd gweithwyr cymdeithasol yn gwneud cais i gofrestru, a phan fyddant yn dweud wrthym am unrhyw newidiadau.

Mae'r adroddiad yn edrych ar y 5,965 o unigolion sydd â chymhwyster gwaith cymdeithasol ar Ran 1 y Gofrestr ar 1 Mehefin 2017, ac mae'r dadansoddiad yn cynnwys data am bobl yn ymuno â'r Gofrestr ac yn ei gadael rhwng 1 Mehefin 2016 a 31 Mai 2017. Rydym yn edrych ar fyfyrwyr gwaith cymdeithasol yn eu blwyddyn olaf er mwyn amlygu faint ohonynt a basiodd, cofrestrodd ac enillodd swyddi yng Nghymru.

2. Crynodeb

Mae'r gweithiwr cymdeithasol cyfartalog yn 46 oed, yn wyn ac yn fenywaidd. Mae gan dros draean ohonynt rywffaint o sgiliau Gymraeg. Mae'r mwyafrif yn gweithio i awdurdod lleol, mae ganddynt lwyth achosion gwaith cymdeithasol ac maent wedi bod yn eu swyddi presennol ers llai na phum mlynedd.

Mae'r gweithiwr cymdeithasol newydd gymhwyso cyfartalog yn 33 oed, yn wyn ac yn fenywaidd. Mae gan dros hanner ohonynt rywffaint o sgiliau Cymraeg. Mae'r mwyafrif yn gweithio i awdurdod lleol, ond mae gan lai na hanner ohonynt lwyth achosion gwaith cymdeithasol. Mae'r rhan fwyaf ohonynt wedi cymryd rhwng chwech a 12 mis i ennill swydd mewn gofal/gwaith cymdeithasol.

Lleihaodd nifer y gweithwyr cymdeithasol ar y Gofrestr am y tro cyntaf. Mae 98 yn llai o weithwyr cymdeithasol ar y Gofrestr o gymharu â'r llynedd. Mae llai o weithwyr cymdeithasol wedi ymuno â'r gofrestr ac mae mwy wedi gadael; fodd bynnag, mae nifer y gweithwyr cymdeithasol a gymhwysodd y tu allan i'r DU sy'n ymuno â'r Gofrestr yn parhau i gynyddu. Mae trosiant wedi cynyddu o 5.5 y cant i 7.9 y cant. Caiff 131 yn llai o weithwyr cymdeithasol eu cyflogi gan awdurdodau lleol yng Nghymru.

Yn ddiddorol iawn, 4.8 y cant yn unig o'r rhai a adawodd y Gofrestr oedd o dan 30 oed, o gymharu â 9.2 y cant yn 2016. Y ganran yn 2012 oedd 5.4 y cant.

Llwyddodd bron i bob myfyriwr gwaith cymdeithasol ar eu blwyddyn astudio olaf ar radd gwaith cymdeithasol yng Nghymru i gymhwyso (241 o 250). Roedd 92 y cant o'r rhain wedi cofrestru â ni erbyn 1 Mehefin, ac roedd 75 y cant ohonynt wedi cael swydd mewn gofal cymdeithasol o fewn blwyddyn, sy'n

Lleihad o saith y cant o gymharu â'r llynedd. Roedd gan dros draean o bob gweithiwr cymdeithasol newydd gymhwyso swydd gofal cymdeithasol wrth iddynt gymhwyso.

Dim ond 45.6 y cant o weithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso a gafodd swydd fel gweithiwr cymdeithasol â llwyth achosion yng Nghymru erbyn 1 Mehefin, sy'n lleihad sylweddol o 57.6 y cant yn 2016. Mae llai o weithwyr cymdeithasol yn cymhwyso, ac mae llai yn ennill swydd fel gweithwyr cymdeithasol yn y 12 mis yn dilyn hynny. Yn 2012, cafodd 89 y cant o weithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso swydd gofal cymdeithasol o fewn 12 mis, o gymharu â 75.2 y cant eleni.

3. Tueddiadau a phwyntiau allweddol

- Mae **5,965 o weithwyr cymdeithasol ar y Gofrestr**, gostyngiad o nifer llynedd, sef 6,063.
- Mae **12 y cant o weithwyr cymdeithasol** wedi bod yn eu **swydd bresennol** ers **dros 10 mlynedd** – lleihad o 1.3 y cant.
- Gwelwyd gostyngiad pellach yn y nifer sy'n cymhwyso â gradd mewn gwaith cymdeithasol yn y pum mlynedd diwethaf.
- **Gadawodd 480 o weithwyr cymdeithasol y Gofrestr**, ac **ymunodd 382**, gan arwain at leihad net o 1.6 y cant ers 2016.
- Ymunodd **237 o weithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso** â'r Gofrestr (61.5 y cant). O'r rhain, cafodd 222 ohonynt eu cymhwyster yng Nghymru.
- Trosiant gweithwyr cymdeithasol yn y flwyddyn ddiwethaf oedd **7.9 y cant** (gadawodd 480 o 6,063 o weithwyr cymdeithasol y Gofrestr), o gymharu â 5.5 y cant yn 2016.
- Mae'r **gymhareb menywod i ddynion** yn parhau i fod yn sefydlog ar tua **4:1**.
- **46 yw cyfartaledd oedran** gweithwyr cymdeithasol ers 2012.
- **Datganodd 36.7 y cant o weithwyr cymdeithasol** eu bod naill ai'n **rhugl neu fod ganddynt rywfaint o allu ieithyddol Cymraeg**, cynnydd o 1.3 y cant.
- Enillodd **45.6 y cant** (o gymharu â 57.6 y cant yn 2016) o bob gweithiwr cymdeithasol newydd gymhwyso swydd fel gweithiwr cymdeithasol â llwyth achosion yng Nghymru erbyn 1 Mehefin.
- **Cymhwysodd 31** o unigolion y **tu allan i'r DU** a chofrestru yng Nghymru eleni, sef y nifer mwyaf ers agor y Gofrestr.

4. Beth mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn ei wneud

Rydym yn gosod safonau ar gyfer hyfforddiant ac addysg gwaith cymdeithasol, ac mae cwblhau cwrs cymhwyso gwaith cymdeithasol yn un o feini prawf ymuno â'r Gofrestr. Rydym yn sicrhau bod y rhaglenni hyfforddiant cymhwyso gwaith cymdeithasol yn cyrraedd y safon briodol ac yn rhoi'r wybodaeth a'r sgiliau hanfodol angenrheidiol. Mae wyth gradd gwaith cymdeithasol ac amrywiaeth o raglenni ôl-gymhwyso. Mae pedwar o'r cyrsiau ôl-gymhwyso a gymeradwywyd yn ffurfio'r **Fframwaith DAPP** (Dysgu ac Addysg Proffesiynol Parhaus) sy'n ceisio cynorthwyo dysgu a datblygiad parhaus gweithwyr cymdeithasol wrth iddynt symud ymlaen yn eu gyrfaedd.

Rydym yn parhau i gomisiynu Prifysgol Caerdydd, mewn cydweithrediad â Phrifysgolion Bangor, Abertawe a Glyndŵr, i ddarparu'r rhaglenni Ymarfer Profiadol mewn Gwaith Cymdeithasol, Ymarfer Uwch Gwaith Cymdeithasol a Gwaith Cymdeithasol Ymgynghorol. Mae'r rhain, ynghyd â'r Rhaglen Gadarnhau i weithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso, yn creu'r Fframwaith DAPP ar gyfer gweithwyr cymdeithasol yng Nghymru.

Bydd gwerthusiad annibynnol trydedd flwyddyn y Fframwaith DAPP yn cael ei gyhoeddi yn hydref 2017.

Rydym yn parhau i gefnogi gweithwyr cymdeithasol trwy gyhoeddi **canllawiau ymarfer**. Cyhoeddwyd fersiynau wedi'u diweddarau yng ngwanwyn 2017.

Yn 2016/17, roeddwn yn parhau i arwain y cynllun hyfforddiant cenedlaethol ar gyfer y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru). Roedd y cynllun yn cynnwys hyfforddiant i weithwyr cymdeithasol. Gallwch weld rhagor o wybodaeth ar yr **Hyb Gwybodaeth a Dysgu**.

Mae Uned Data Cymru wedi cyhoeddi adroddiad ar y **data Cynllunio Gweithlu Gweithwyr Cymdeithasol 2015-16**. Nod yr adroddiad hwn yw ein cynorthwyo ni ac awdurdodau lleol wrth gynllunio ar gyfer anghenion y gweithlu yn y dyfodol, a llywio comisiynu hyfforddiant i weithwyr cymdeithasol yng Nghymru.

5. Data a dadansoddi

5.1 Nifer y gweithwyr cymdeithasol ar y Gofrestr

- Mae 5,965 o weithwyr cymdeithasol ar y Gofrestr.
- Dyma ostyngiad o 1.6 y cant, ac eleni yw'r flwyddyn gyntaf y mae nifer y gweithwyr cymdeithasol ar y Gofrestr wedi gostwng.

Tabl 1: Cyflogaeth gweithwyr cymdeithasol

Math o waith	Cyfanswm
Cyflogedig mewn gofal cymdeithasol	4,921
Hunangyflogedig mewn gofal cymdeithasol	257
Cyflogedig gan asiantaeth mewn gofal cymdeithasol	204
Ar secondiad mewn gofal cymdeithasol	18
Cyfanswm y bobl sy'n gweithio mewn gofal cymdeithasol	5,400

- Ar hyn o bryd, mae 90.5 y cant o weithwyr cymdeithasol ar y Gofrestr (5,400 o weithwyr cymdeithasol) yn gweithio ym maes gofal cymdeithasol, o gymharu â 91.8 y cant y llynedd.
- O'r rhain, mae 4.8 y cant (257) yn hunangyflogedig a 3.8 y cant (204) yn cael eu cyflogi gan asiantaeth.
- Mae gan 2.1 y cant o weithwyr cymdeithasol ar y Gofrestr brif gyfeiriad gwaith y tu allan i Gymru, cynnydd o 104 i 128. Nid yw hyn yn cynnwys y 66 a gyflogir gan asiantaeth sydd â chyfeiriad cofrestredig y tu allan i Gymru.
- Roedd mwyafrif y gweithwyr ar secondiad mewn gofal cymdeithasol yn gweithio mewn rolau amrywiol ar wahân i weithiwr cymdeithasol.

Tabl 2: Rhesymau pam nad yw gweithwyr cymdeithasol yn gweithio ym maes gofal cymdeithasol ar hyn o bryd

Math o waith	Cyfanswm
Di-waith	152
Cyflogaeth yn anhysbys	142
Cyflogedig y tu allan i ofal cymdeithasol	112
Wedi ymddeol	50
Astudio – heb fod yn gyflogedig	41
Cyflogedig y tu allan i'r DU	26
Seibiant gyrfa	26
Hunangyflogedig y tu allan i ofal cymdeithasol	10
Gofalwr – dim cyflogwr	6
Cyfanswm nad ydynt yn gweithio ym maes gofal cymdeithasol	565

- Mae mwyafrif y gweithwyr cymdeithasol sydd ar y Gofrestr ond nad ydynt yn ymarfer ar hyn o bryd naill ai'n ddi-waith neu nid yw eu cyflogwyr yn hysbys i ni (52 y cant o'r rhai nad ydynt yn ymarfer).
- Yn y dyfodol, bydd angen i weithwyr cymdeithasol roi tystiolaeth eu bod yn bwriadu ymarfer gwaith cymdeithasol yng Nghymru er mwyn aros ar y Gofrestr. Mae hyn yn debygol o leihau'r niferoedd yn nhabl 2.

5.2 Gwybodaeth am gyflogaeth

Tabl 3: Cyflogaeth yr holl weithwyr cymdeithasol ar y Gofrestr yn ôl sector

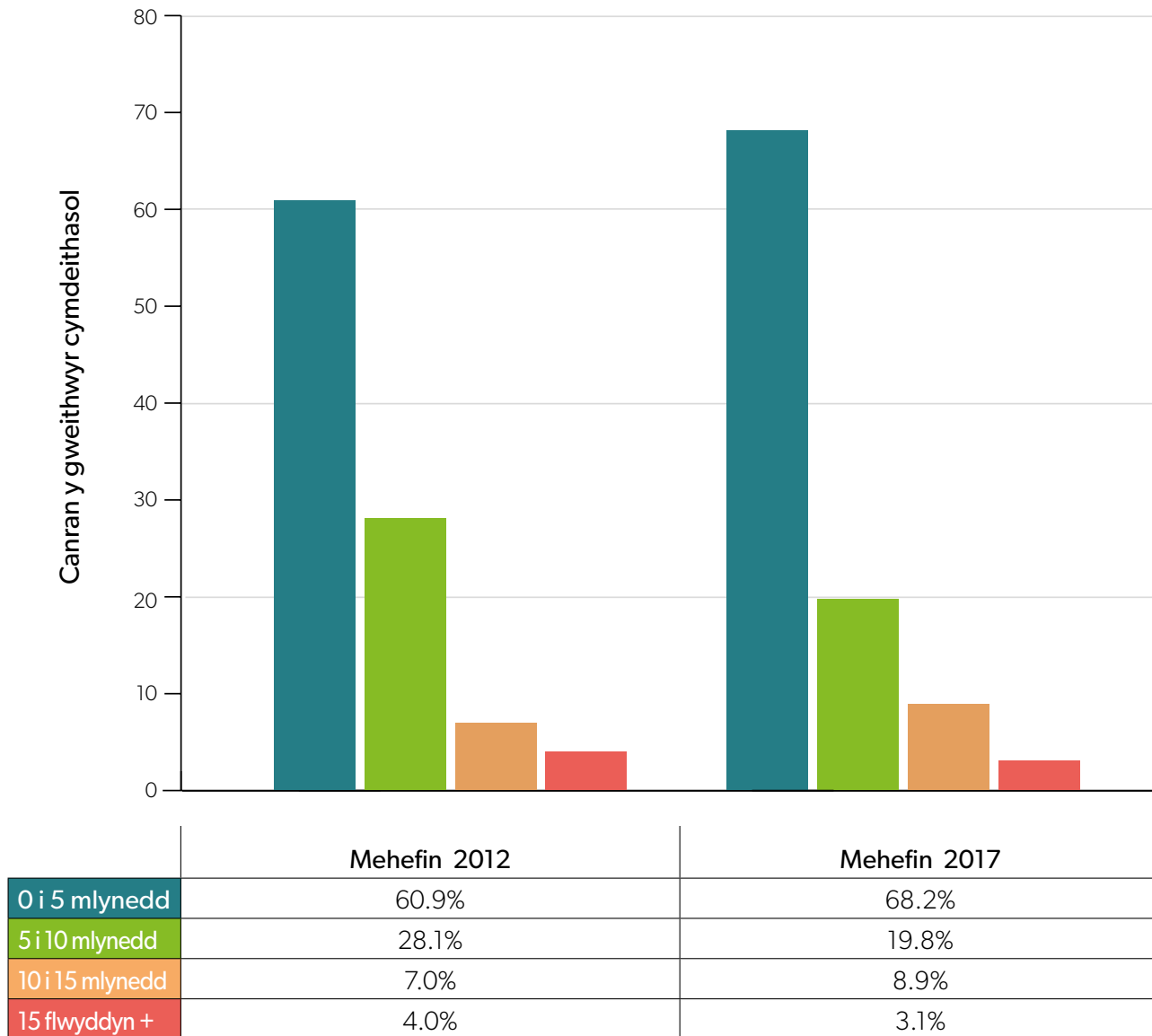
Sector	2013		2014		2015		2016		2017	
	Nifer	Canran	Nifer	Canran	Nifer	Canran	Nifer	Canran	Nifer	Canran
Awdurdodau lleol – gwasanaethau cymdeithasol	4,146	75.2%	4,180	75.5%	4,246	76.5%	4,232	76.1%	4,067	75.3%
Trydydd sector	368	6.7%	355	6.4%	369	6.7%	359	6.5%	333	6.2%
Preifat	265	4.8%	279	5.0%	274	4.9%	254	4.6%	245	4.5%
Hunan-gyflogedig	211	3.8%	223	4.0%	222	4.0%	234	4.2%	255	4.7%
Llywodraeth	164	3.0%	149	2.7%	140	2.5%	143	2.6%	149	2.8%
Asiantaeth recriwtio/cyflogaeth	167	3.0%	184	3.3%	122	2.2%	118	2.1%	140	2.6%
Iechyd a chyfiawnder	75	1.4%	61	1.1%	71	1.3%	115	2.1%	104	1.9%
Addysg bellach/uwch	44	0.8%	42	0.8%	53	1.0%	47	0.8%	38	0.7%
Rheoleiddio/arolygu	46	0.8%	44	0.8%	35	0.6%	32	0.6%	38	0.7%
Awdurdodau lleol – arall	25	0.5%	22	0.4%	15	0.3%	30	0.5%	31	0.6%
Cyfanswm	5,511	100%	5,539	100%	5,547	100%	5,564	100%	5,400	100%

- Nid yw'r canrannau yn y tabl wedi newid rhyw lawer fesul blwyddyn ers 2013.
- Y newid mwyaf yn y flwyddyn ddiwethaf oedd y nifer sy'n gweithio mewn gwasanaethau cymdeithasol mewn awdurdodau lleol. Mae hyn wedi gostwng o 4,232 i 4,067 (llai nag un y cant), er bod y mwyafrif helaeth o weithwyr cymdeithasol (75.3 y cant) yn parhau i fod yn gyflogedig yn y sector.

5.3 Amser mewn swydd

Ffigur 1: Amser yn y swydd bresennol o gymharu â 2012

- Eleni, roedd 68.2 y cant o weithwyr cymdeithasol wedi bod yn eu swyddi presennol ers pum mlynedd neu lai. Mae hyn 7.2 y cant yn uwch na phum mlynedd yn ôl.
- Mae'r ganran sydd wedi bod yn eu swydd bresennol ers rhwng pump a 10 mlynedd wedi gostwng 8.3 y cant i gymharu â phum mlynedd yn ôl, i 19.8 y cant yn 2017.

5.4 Gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol yng Nghymru

- Mae'r ffigurau yn yr adran flaenorol yn cyfeirio at **bob** gweithiwr cymdeithasol ar y Gofrestr, ac mae rhai ohonynt yn gweithio y tu allan i Gymru. Mae'r adran hon yn edrych ar y rhai sy'n gweithio mewn gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol **yng Nghymru**.
- Mae nifer y gweithwyr cymdeithasol ar y Gofrestr ac sy'n cael eu cyflogi gan wasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol yng Nghymru wedi lleihau o 4,148 yn 2016 i 4,017 (67.3 y cant o weithwyr cymdeithasol a 74.4 y cant o'r rhai sy'n cael eu cyflogi ym maes gofal cymdeithasol).
- Mae 50 gweithiwr cymdeithasol ychwanegol ar y Gofrestr, fel y nodwyd yn Nhabl 3 uchod, yn gweithio i wasanaethau cymdeithasol awdurdod lleol y tu allan i Gymru ar hyn o bryd.

Tabl 4: Categori cyflogaeth gweithwyr cymdeithasol mewn gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol yng Nghymru

Math o gyflogaeth	2013	2014	2015	2016	2017
Awdurdod lleol – gwasanaethau cymdeithasol – â llwyth achosion	3,073	3,205	3,288	3,262	3,163
Awdurdod lleol – gwasanaethau cymdeithasol yn rheoli gweithwyr cymdeithasol – dim llwyth achosion	431	461	460	450	441
Awdurdod lleol – gwasanaethau cymdeithasol – swyddi eraill	420	468	441	436	413
Cyfanswm	3,924	4,134	4,189	4,148	4,017

- Roedd gan dros dri chwarter (78.7 y cant) y gweithwyr cymdeithasol sy'n gweithio mewn gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol yng Nghymru lwyth achosion gwaith cymdeithasol. Mae hon yn ganran debyg i'r blynyddoedd blaenorol.
- Roedd gan 44.2 y cant o bobl sy'n gweithio y tu allan i wasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol lwyth achosion, sy'n nifer sylweddol is na'r rhai mewn gwasanaethau cymdeithasol.

Tabl 5: Nifer y gweithwyr cymdeithasol sy'n cael eu cyflogi gan wasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol yng Nghymru

Awdurdod lleol	2015	2016	2017
Rhondda Cynon Taf	347	338	336
Abertawe	345	348	335
Caerdydd	345	354	317
Sir Gaerfyrddin	260	259	254
Caerffili	227	233	227
Castell-nedd Port Talbot	218	221	226
Pen-y-bont	232	219	219
Casnewydd	224	221	209
Wrecsam	199	205	191
Torfaen	172	182	191
Gwynedd	186	179	176
Conwy	186	178	168
Sir y Fflint	166	160	159
Bro Morgannwg	142	147	156
Powys	171	163	138
Sir Benfro	148	146	134
Sir Ddinbych	143	126	120
Sir Fynwy	106	105	112
Blaenau Gwent	110	110	104
Ceredigion	102	104	100
Ynys Môn	80	75	73
Merthyr Tudful	80	75	72
Cyfanswm	4,189	4,148	4,017

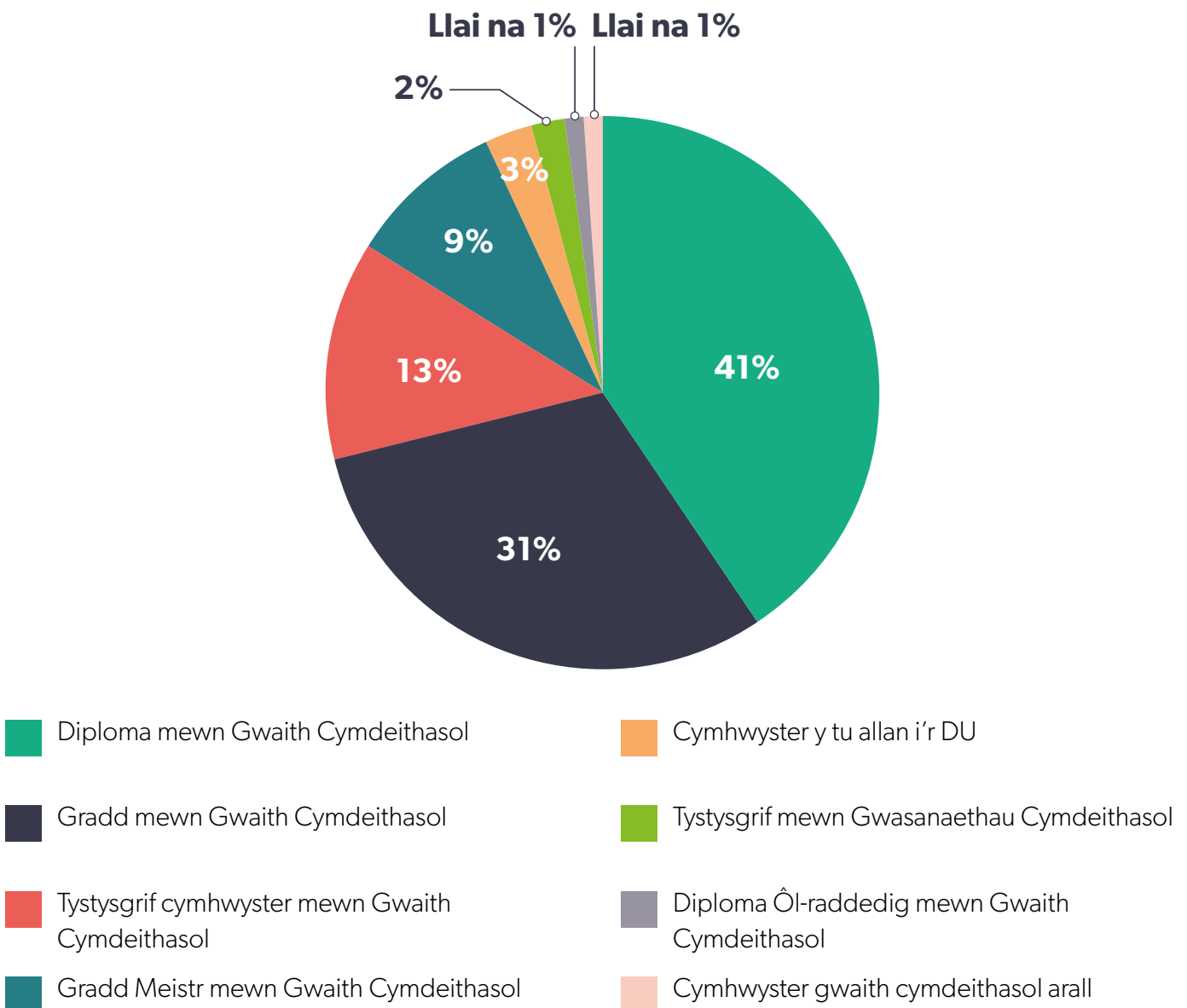
- Mae gan bedwar o'r awdurdodau lleol fwy o weithwyr cymdeithasol nag yn 2016, ac mae gan 17 ohonynt lai. Arhosodd un yr un fath. Mae cyfanswm o 131 yn llai o weithwyr cymdeithasol yn cael eu cyflogi gan awdurdodau lleol yng Nghymru, o gymharu â 2016.
- Bu gostyngiad yn nifer y gweithwyr cymdeithasol cofrestredig yn 17 o'r 22 sir yng Nghymru. Ym Mhowys roedd y gostyngiad mwyaf yn y ganran (-15.3 y cant), yna Caerdydd (-10.5 y cant) a Sir Benfro (-8.2 y cant).

- Cynyddodd bedair sir eu nifer o weithwyr cymdeithasol, gyda'r cynnydd mwyaf yn y ganran yn Sir Fynwy (6.7 y cant), Bro Morgannwg (4.1 y cant) a Thorfaen (4.9 y cant).
- Yn fras, mae nifer y gweithwyr cymdeithasol a gyflogir ym mhob awdurdod unedol yn unol â phoblogaeth pob awdurdod. Er enghraifft, mae wyth y cant o boblogaeth Cymru'n byw yn Abertawe ac mae wyth y cant o weithwyr cymdeithasol awdurdodau lleol yn cael eu cyflogi yn Abertawe¹. Ceir y gwahaniaeth mwyaf yng Nghaerdydd, lle mae 11.5 y cant o'r boblogaeth yn byw, ond 7.9 y cant yn unig o weithwyr cymdeithasol awdurdodau lleol a gyflogir yno.

5.5 Cymwysterau

Ffigur 2: Cymwysterau sydd gan weithwyr cymdeithasol

1. Data'r boblogaeth ar 30 Mehefin 2015, amcangyfrifon y boblogaeth canol y flwyddyn, Swyddfa Ystadegau Gwladol

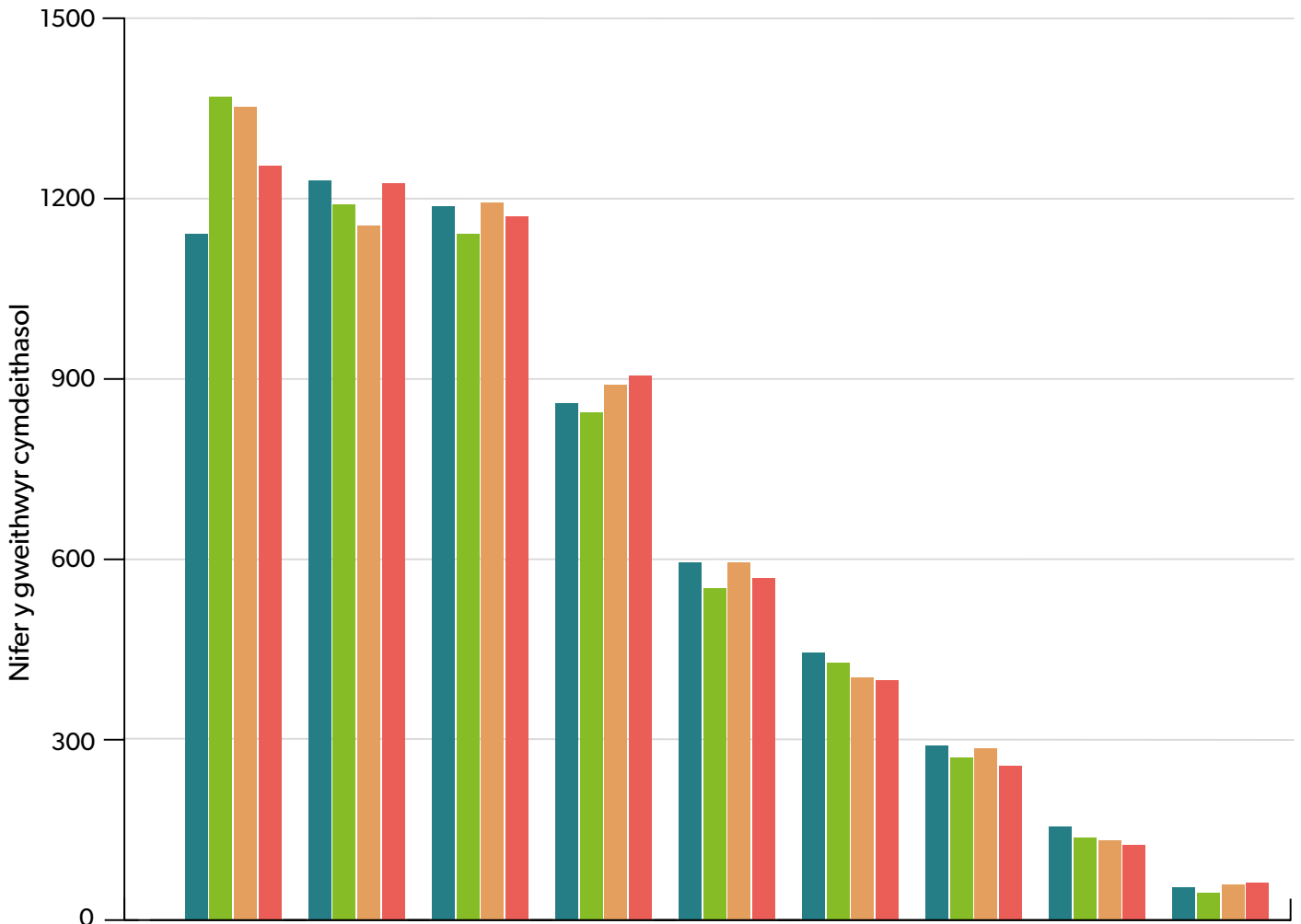
Tabl 6: Cymwysterau gweithwyr cymdeithasol

Cymhwyster	2014		2015		2016		2017	
	Nifer	Canran	Nifer	Canran	Nifer	Canran	Nifer	Canran
Diploma mewn Gwaith Cymdeithasol	2,777	46.6%	2,672	44.7%	2,622	43.2%	2,468	41.4%
Gradd mewn Gwaith Cymdeithasol	1,372	23.0%	1,544	25.8%	1,690	27.9%	1,845	30.9%
Tystysgrif cymhwyster mewn Gwaith Cymdeithasol	1,053	17.7%	985	16.5%	920	15.2%	775	13.0%
Gradd Meistr mewn Gwaith Cymdeithasol	369	6.2%	409	6.8%	487	8.0%	544	9.1%
Cymhwyster y tu allan i'r DU	155	2.6%	151	2.5%	159	2.6%	166	2.8%
Tystysgrif mewn Gwasanaethau Cymdeithasol	179	3.0%	168	2.8%	144	2.4%	126	2.1%
Diploma Ôl-raddedig mewn Gwaith Cymdeithasol	23	0.4%	30	0.5%	27	0.4%	30	0.5%
Cymhwyster gwaith cymdeithasol arall	31	0.5%	17	0.3%	14	0.2%	11	0.2%
Cyfanswm	5,959	100%	5,976	100%	6,063	100%	5,965	100%

- Mae gan y mwyafrif o weithwyr cymdeithasol Ddiploma mewn Gwaith Cymdeithasol neu Radd mewn Gwaith Cymdeithasol.
- Mae'r ganran sydd â gradd gwaith cymdeithasol yn y DU (Gradd Baglor neu Feistr) yn parhau i gynyddu bob blwyddyn, gan mai dyma'r cymwysterau sy'n ofynnol er mwyn mynd i'r proffesiwn ers 2007.
- Fodd bynnag, mae'r gyfran fwyaf o weithwyr cymdeithasol (41.4 y cant) yn parhau i feddu ar y Diploma mewn Gwaith Cymdeithasol. Mae hyn yn gostwng bob blwyddyn gan fod gweithwyr cymdeithasol newydd yn cymhwyso.

Ffigur 3: Amser ers cymhwys

	Llai na 5 mlynedd	5 i 10 mlynedd	10 i 15 mlynedd	15 i 20 mlynedd	20 i 25 mlynedd	25 i 30 mlynedd	30 i 35 mlynedd	35 i 40 mlynedd	Mwy na 40 mlynedd
2014	1,141	1,230	1,187	860	595	445	290	156	55
2015	1,369	1,190	1,141	844	552	428	270	137	45
2016	1,352	1,155	1,193	890	594	403	285	132	59
2017	1,255	1,225	1,170	906	569	398	256	124	62

5.6 Gweithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso

Tabl 7: Cymwysterau myfyrwyr blwyddyn olaf gwaith cymdeithasol yng Nghymru

Cymhwyster	Nifer y gweithwyr cymdeithasol			
	Yn y flwyddyn hyd at 1 Mehefin 2014	Yn y flwyddyn hyd at 1 Mehefin 2015	Yn y flwyddyn hyd at 1 Mehefin 2016	Yn y flwyddyn hyd at 1 Mehefin 2017
Diploma Ôl-raddedig mewn Gwaith Cymdeithasol	2	3	3	0
Gradd baglor mewn Gwaith Cymdeithasol	209	196	168	161
Gradd meistr mewn Gwaith Cymdeithasol	44	53	75	80
Cyfanswm a gymhwysodd mewn gwaith cymdeithasol	255	252	246	241
Wedi cyfeirio	1	0	1	8
Wedi gohirio	1	0	0	0
Wedi methu	4	7	4	1
Cyfanswm yn eu blwyddyn astudio olaf	261	259	251	250

- Cymhwysodd 96.4 y cant o'r 250 o fyfyrwyr gwaith cymdeithasol yn eu blwyddyn astudio olaf (241). Dyma ostyngiad bach o gymharu â'r flwyddyn hyd at 1 Mehefin 2016. Roedd nifer y myfyrwyr oedd wedi cyfeirio, ac felly'n gobeithio cymhwyso rywbryd eto, wedi codi i wyth.

Tabl 8: Myfyrwyr gwaith cymdeithasol blwyddyn olaf yng Nghymru: crynodeb o gofrestru a chyflogaeth erbyn 1 Mehefin

Statws y cofrestryddion	Gweithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso yng Nghymru							
	2014		2015		2016		2017	
Wedi cymhwyso yng Nghymru rhwng Mehefin a Mai'r flwyddyn cyn dyddiad adrodd mis Mehefin	255		252		246		241	
Wedi cofrestru fel gweithwyr cymdeithasol erbyn dyddiad adrodd mis Mehefin	223	87.5%	225	89.3%	232	94.3%	222	92.1%
Wedi cael swydd gofal cymdeithasol erbyn 1 Mehefin	179	70.2%	216	85.7%	179	72.8%	163	67.6%
Wedi cael swydd gofal cymdeithasol yng Nghymru erbyn 1 Mehefin			212	84.1%	178	72.4%	158	65.6%
Wedi cael swydd gwaith cymdeithasol â llwyth achosion yng Nghymru erbyn 1 Mehefin	118	46.3%	174	69.0%	143	58.1%	109	45.2%
Wedi ennill swydd gwaith cymdeithasol â llwyth achosion mewn gwasanaethau cymdeithasol awdurdod lleol yng Nghymru erbyn 1 Mehefin (gan gynnwys y rhai sy'n gweithio trwy asiantaeth neu secondiad)			160	63.5%	129	52.4%	101	41.9%

- Cofrestrodd 92.1 y cant o'r myfyrwyr a gymhwysodd yn 2016 yng Nghymru cyn 1 Mehefin 2017, sy'n ostyngiad o 2.2 y cant o gymharu â 2015.
- Roedd 109 o'r 222 a gymhwysodd ac a gofrestrodd i weithio yng Nghymru yn gyflogedig fel gweithiwr cymdeithasol â llwyth achosion erbyn 1 Mehefin. Roedd hyn yn ostyngiad o 12.9 y cant o gymharu â 2016. Roedd 101 ohonynt mewn awdurdod lleol yng Nghymru, gan gynnwys y rhai sy'n gweithio trwy asiantaeth neu ar secondiad.
- Roedd canran fach (2.3 y cant) o bawb a ymunodd â'r Gofrestr ar ôl cymhwyso wedi cael swydd fel gweithiwr cymdeithasol mewn sectorau eraill. Roedd 12.6 y cant arall yn gweithio mewn swyddi eraill ym maes gofal cymdeithasol.

Tabl 9: Nifer y gweithwyr cymdeithasol a gymhwysodd yn y 12 mis diwethaf

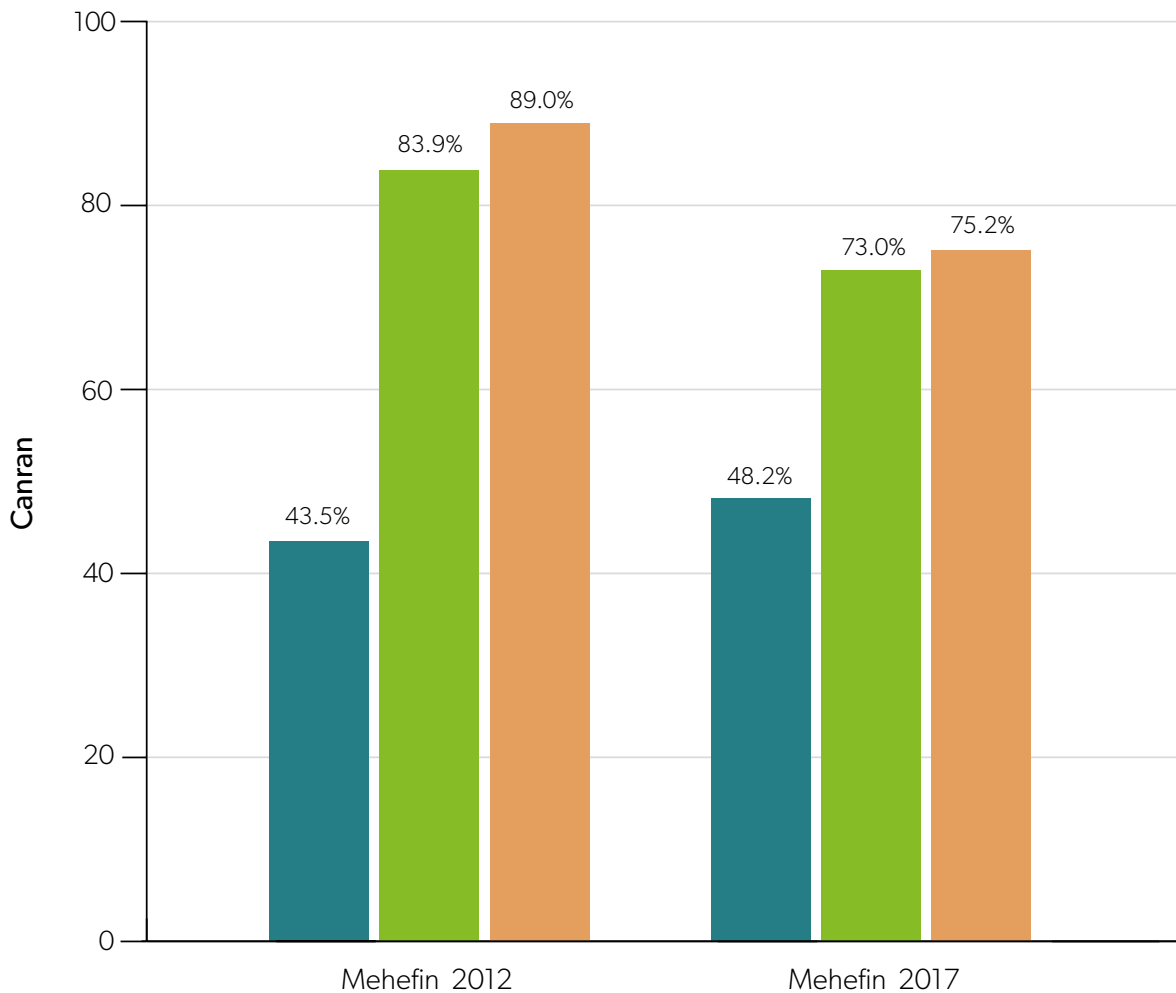
	2014	2015	2016	2017
Cymhwyso yng Nghymru a chofrestru yng Nghymru	223	225	232	222
Cymhwyso yng Nghymru a heb gofrestru yng Nghymru	32	27	14	19
Is-gyfanswm a gymhwysodd yng Nghymru	255	252	246	241
Cymhwyso y tu allan i Gymru a chofrestru i weithio yng Nghymru	34	24	18	15
Cyfanswm ar y Gofrestr sydd newydd gymhwyso	257	249	250	237

- Eleni, cymhwysodd 19 o fyfyrwyr (7.9 y cant) yng Nghymru, ond heb gofrestru yng Nghymru (o gymharu â 5.7 y cant yn 2016 ond 10 y cant yn 2015). Nid yw'n hysbys a yw'r myfyrwyr hyn wedi cofrestru â rheoleiddwyr gwaith cymdeithasol eraill er mwyn gweithio y tu allan i Gymru.

5.7 Amser a gymerir i weithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso ennill swydd

Ffigur 4: Amser ers graddio cyn i weithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso, a gymhwysodd a chofrestrodd yng Nghymru, ddechrau yn eu swyddi presennol ym maes gofal cymdeithasol

- Eisoes mewn swydd gofal cymdeithasol cyn cymhwyso
- Mewn swydd ar hyn o bryd â o fewn 6 mis o gymhwyso
- Mewn swydd ar hyn o bryd â o fewn 12 mis o gymhwyso

- O'r 222 o weithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso a gymhwysodd yng Nghymru ac a ymunodd â'r Gofrestr, roedd gan 48.2 y cant swydd ofal cymdeithasol yn syth ar ôl cymhwyso, o gymharu â 43.5 y cant bum mlynedd ynghynt.
- Enillodd 73 y cant swydd gofal cymdeithasol o fewn chwe mis ar ôl cymhwyso. Mae hyn yn is na phum mlynedd yn ôl, pan gafodd 83.9 y cant swydd o fewn chwe mis.
- Enillodd 75.2 y cant swydd gofal cymdeithasol o fewn 12 mis ar ôl cymhwyso, o gymharu â 89 y cant yn 2012.

Tabl 10: Categori cyflogaeth pob gweithiwr cymdeithasol newydd gymhwyso a gofrestrodd yng Nghymru

Math o gyflogaeth	2014	2015	2016	2017
Gwaith cymdeithasol â llwyth achosion mewn awdurdod lleol	134	160	137	108
Swyddi eraill	19	15	25	22
Awdurdod lleol heb lwyth achosion	45	24	18	26
Gwaith cymdeithasol â llwyth achosion yn y trydydd sector a'r sector preifat	6	8	7	4
Gweithiwr Cymdeithasol mewn Asiantaeth	5	5	5	7
Cyfanswm yng ngofal cymdeithasol yng Nghymru	209	212	192	167
Di-waith neu'n gweithio y tu allan i faes gofal cymdeithasol neu y tu allan i Gymru	48	37	58	70
Cyfanswm	257	249	250	237

- Mae nifer y gweithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso mewn cyflogaeth wedi gostwng o gymharu â'r blynyddoedd blaenorol. Ar 1 Mehefin, nid oedd 29.5 y cant o weithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso wedi cael swydd gwaith cymdeithasol, o gymharu â 23.2 y cant yn 2016.
- O'r rhai cyflogedig, mae'r mwyafrif yn gweithio i awdurdod lleol; fodd bynnag, mae nifer y gweithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso â llwyth achosion sy'n gweithio i awdurdod lleol wedi gostwng o 52.8 y cant yn 2016 i 45.6 y cant yn 2017.

5.8 Gweithwyr cymdeithasol yn ymuno â'r Gofrestr a'i gadael

Tabl 11: Gweithwyr cymdeithasol yn ymuno â'r Gofrestr a'i gadael

	Gweithwyr cymdeithasol yn ymuno â'r Gofrestr neu ei gadael					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Gadael y Gofrestr	283	255	384	389	327	480
Ymuno â'r Gofrestr	400	461	432	406	414	382
Cyfanswm ar y Gofrestr ar y dyddiad adrodd	5,719	5,911	5,959	5,976	6,063	5,965
Gwahaniaeth net	117 (2%)	206 (3.6%)	48 (0.8%)	17 (0.3%)	87 (1.5%)	-98 (-1.6%)

- Am y tro cyntaf, gadawodd fwy o weithwyr cymdeithasol y Gofrestr (480) nag ymuno (382) yn 2016 i 2017, gan arwain at ostyngiad o 1.6 y cant ers 2016.
- Eleni, nifer y gweithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso a ymunodd â'r Gofrestr yw 237 (62 y cant o gofrestryddion newydd). O'r rhain, cymhwysodd 222 ohonynt yng Nghymru.
- Gostyngodd nifer y gweithwyr cymdeithasol a gymhwysodd dros flwyddyn yn ôl ac ymunodd â'r Gofrestr yng Nghymru i 145.
- Mae nifer y gweithwyr cymdeithasol a gymhwysodd y tu allan i Gymru ac a ymunodd â'r Gofrestr yn parhau i gynyddu i 31.

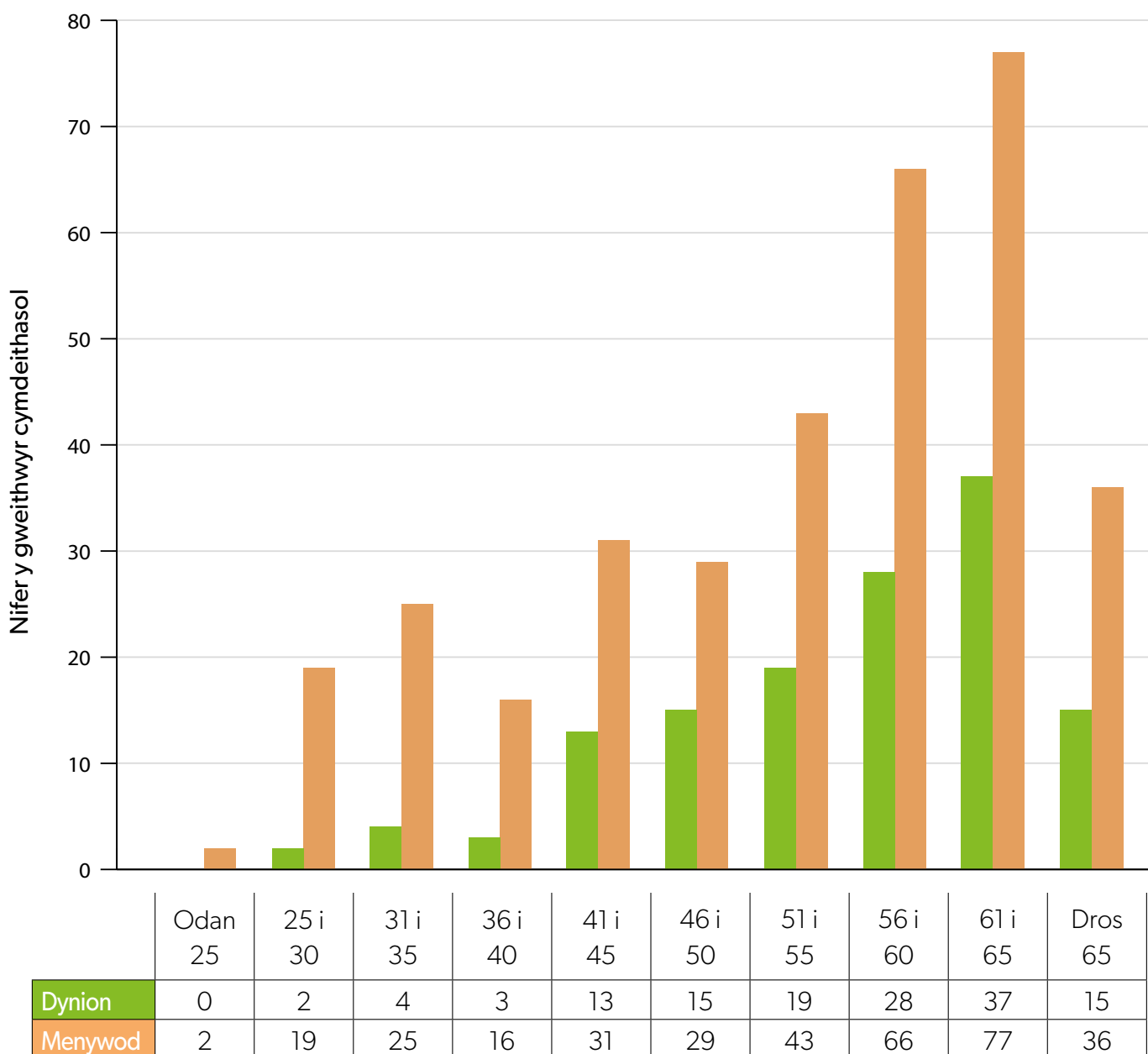

5.9 Trosiant gweithwyr cymdeithasol

- Trosiant gweithwyr cymdeithasol yn y flwyddyn ddiwethaf oedd 7.9 y cant, o gymharu â 5.5 y cant yn 2016.
- Ni chynhaliodd 467 o weithwyr cymdeithasol eu cofrestrriad. Roedd hyn yn cynnwys 183 a gysylltodd â ni i dynnu eu henwau o'r Gofrestr yn wirfoddol, 170 na lenwodd gais adnewyddu, a 72 a dynnwyd ohoni am beidio â thalu ffi flynyddol.
- Y rheswm mwyaf cyffredin a roddwyd gan y rhai a adawodd y Gofrestr o'u gwirfodd, fel y blynyddoedd blaenorol, oedd ymddeol (93 o weithwyr cymdeithasol, sef 19.4 y cant o bawb a adawodd).
- Yn ogystal, symudodd 15 ohonynt i swydd newydd lle nad oedd angen cofrestru, ac roedd 18 yn gweithio yng ngofal cymdeithasol y tu allan i Gymru.

Ffigur 5: Oedran a rhyw'r gweithwyr cymdeithasol a adawodd y Gofrestr

- Y grŵp oedran mwyaf cyffredin a adawodd, sef 43.3 y cant, oedd 56 i 65. Dim ond 4.8 y cant o'r rhai a adawodd y Gofrestr oedd dan 30 oed, o gymharu â 9.2 y cant yn 2016.
- O'r rhai a adawodd y Gofrestr yng Nghymru, roedd 40.2 y cant (sef 193 o weithwyr cymdeithasol) wedi bod yn gweithio mewn gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol. Roedd 44.2 y cant o'r rhai a adawodd y Gofrestr yn gweithio gyda phlant (212 o'r 480 a adawodd).
- O'r gweithwyr cymdeithasol a adnewyddodd eu cofrestrriad, roedd dros 99.9 y cant ohonynt wedi gwneud o leiaf 90 awr o hyfforddiant a dysgu (PTRL) yn ystod eu cyfnod cofrestru tair blynedd. Un cofrestrydd yn unig a nododd mai'r rheswm dros adael oedd heb fod yn gallu bodloni'r gofyniad PTRL.

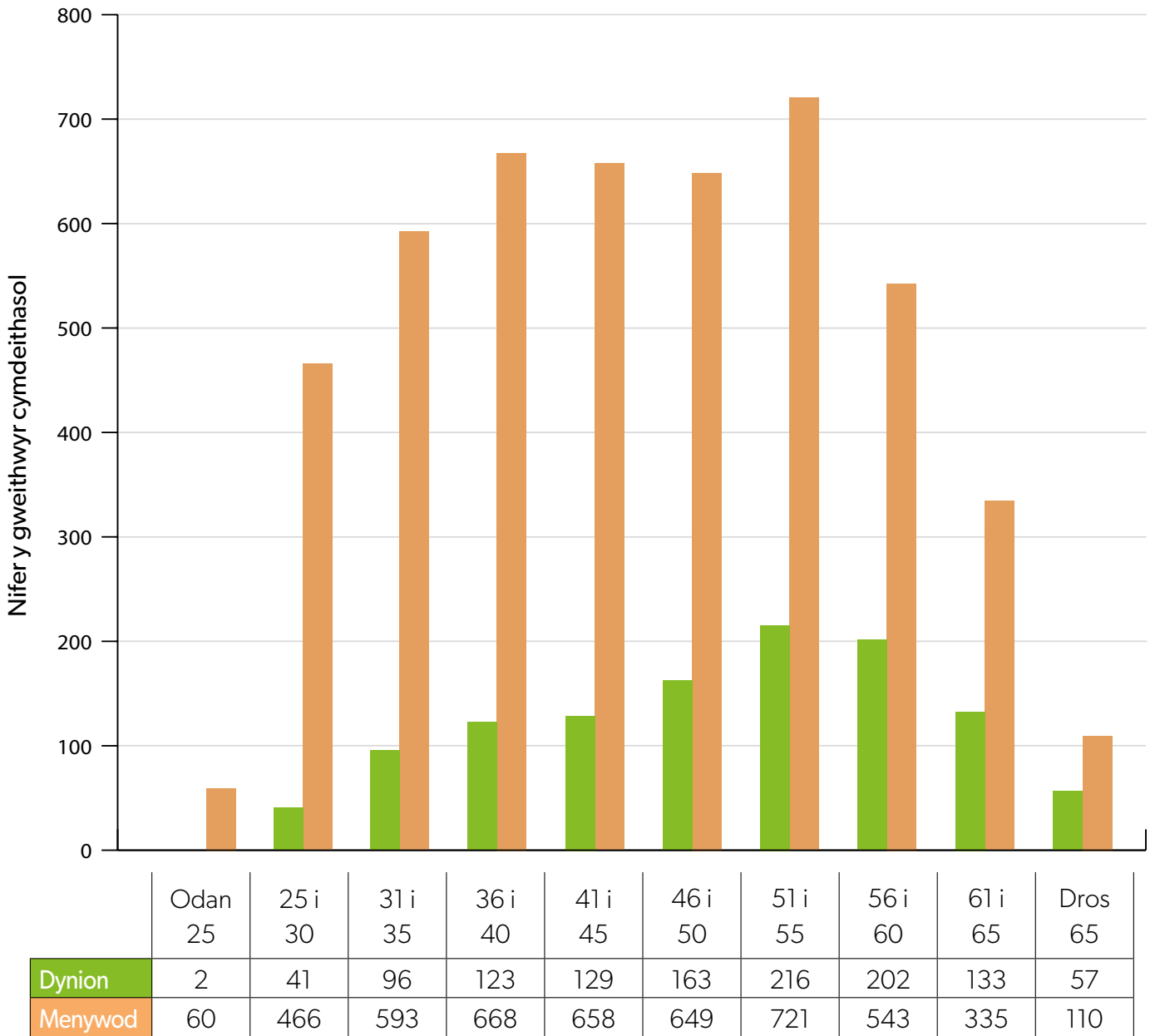
5.10 Oedran a rhyw'r gweithwyr cymdeithasol

Tabl 12: Oedran y gweithwyr cymdeithasol

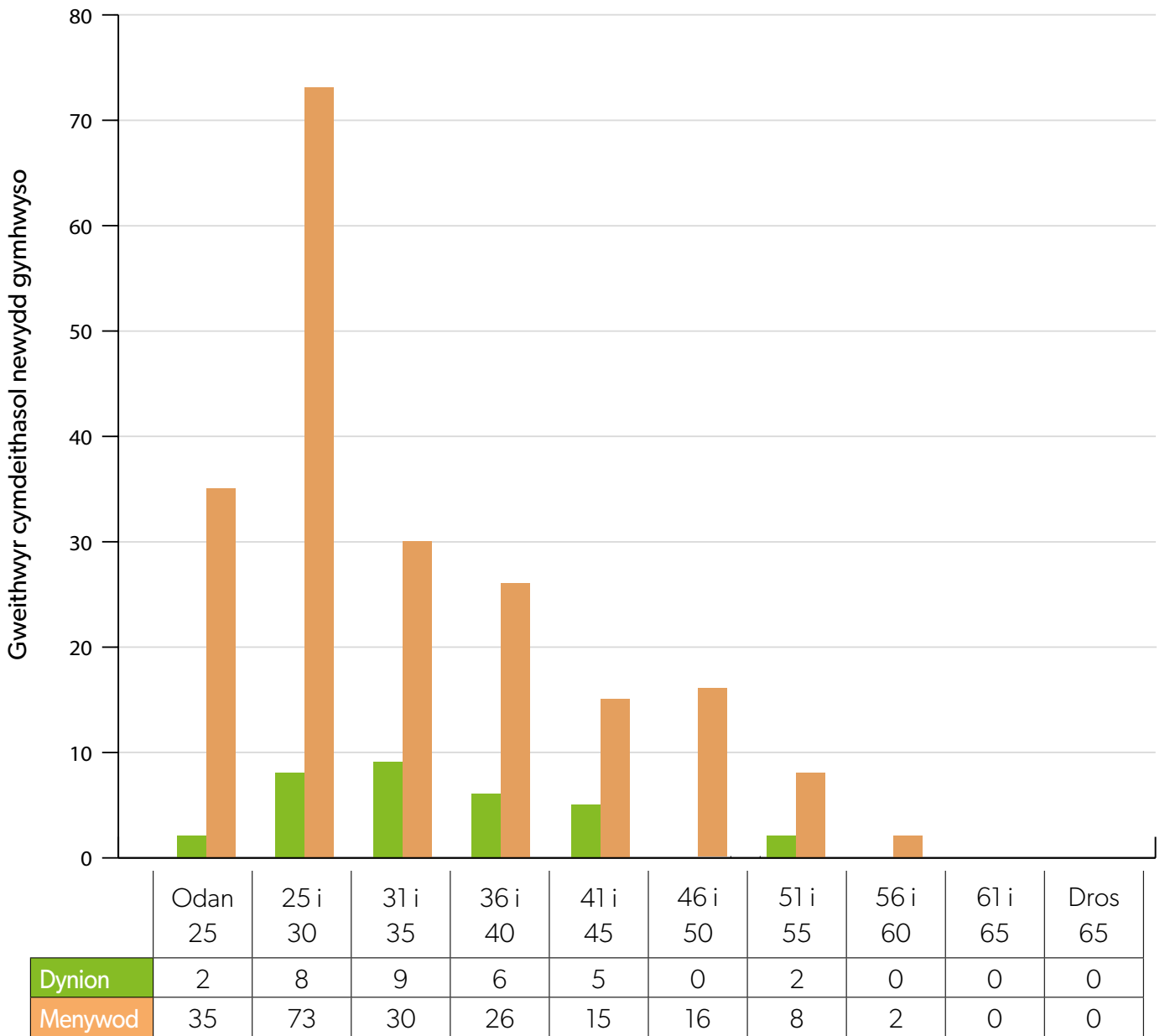
Grŵp oedran	2013	2014	2015	2016	2017
Dan 25	1.4%	1.2%	0.9%	0.8%	1.0%
Dan 30	9.5%	9.4%	9.5%	9.1%	9.5%
31 i 50	51.7%	51.7%	51.0%	51.0%	51.6%
Dros 50	38.7%	38.9%	39.5%	39.9%	38.8%
Dros 60	9.4%	9.5%	10.4%	11.0%	10.6%

- Fel y gwelir yn y tabl, nid oes llawer o newid wedi bod ym mhroffil oedran gweithwyr cymdeithasol yn y pum mlynedd diwethaf.

Ffigur 6: Oedran a rhyw pob gweithiwr cymdeithasol ar y Gofrestr

Ffigur 7: Oedran a rhyw gweithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso a ymunodd â'r Gofrestr yn 2017

- Mae'r gymhareb o weithwyr cymdeithasol yn parhau i fod tua un dyn i bedair menyw.
- Mae'r ganran o ddynion a menywod sy'n ymuno â'r Gofrestr fel gweithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso yn debyg iawn i nifer y llynedd. Mae 86.5 y cant yn fenywod (o gymharu â 86.4 y cant yn 2016).
- Mae 66.2 y cant o'r gweithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso dan 35 oed, o gymharu â 21.1 y cant o bob gweithiwr cymdeithasol ar y Gofrestr.

- Cyfartaledd oedran yr holl weithwyr cymdeithasol ar y Gofrestr yw 46 oed, yr un cyfartaledd ers 2012. Cyfartaledd oedran gweithwyr cymdeithasol newydd gymhwysu yn 2017 yw 33, sy'n debyg iawn i'r blynyddoedd blaenorol, ond gellir ystyried hwn yn oedran uchel, oherwydd y disgwyl bod graddedigion yn iau fel arfer.
- Gwelwyd gostyngiad bach ond sefydlog o flwyddyn i flwyddyn yn y ganran o ddynion ar y Gofrestr, o 21.6 y cant yn 2012 i 19.5 y cant yn 2017.

5.11 Amrywiaeth a gallu ieithyddol Cymraeg y gweithwyr cymdeithasol

Tabl 13: Datganiadau anableddau

Datgan Anabledd	Canran y gweithwyr cymdeithasol				
	2013	2014	2015	2016	2017
Dim anabledd	97.7%	97.9%	97.9%	97.9%	97.8%
Anabledd	2.3%	2.1%	2.1%	2.1%	2.2%

- Dywedodd 79.6 y cant o weithwyr cymdeithasol wrthym a oedd anabledd ganddynt.

Tabl 14: Amrywiaeth ethnig

Ethnigrwydd	Nifer	Canran
Gwyn, Gwyn Prydeinig, Gwyn Gwyddelig, Gwyn Cymreig	4,078	87.5%
Unrhyw gefndir Gwyn arall	345	7.4%
Du Affricanaidd	42	0.9%
Ethnigrwydd arall	34	0.7%
Unrhyw gefndir cymysg arall	22	0.5%
Cymysg – Gwyn a Du Caribiaidd	19	< 0.5%
Du Caribiaidd	17	< 0.5%
Du neu Ddu Prydeinig Affricanaidd	17	< 0.5%
Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig Indiaidd	16	< 0.5%
Indiaidd	15	< 0.5%
Unrhyw gefndir Asiaidd arall	9	< 0.5%
Cymysg – Gwyn ac Asiaidd	9	< 0.5%
Cymysg – Gwyn a Du Affricanaidd	9	< 0.5%
Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig Pacistanaidd	6	< 0.5%
Du neu Ddu Prydeinig Caribiaidd	6	< 0.5%
Unrhyw gefndir Du arall	5	< 0.5%
Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig Bangladeshaidd	5	< 0.5%
Tsieineaidd	3	< 0.5%
Bangladeshaidd	2	< 0.5%
Pakistanaidd	2	< 0.5%
Cyfanswm	4,661	

- Dywedodd 77.1 y cant o weithwyr cymdeithasol wrthym am eu hethnigrwydd.
- Dywedodd 94.9 y cant eu bod yn wyn, sy'n ostyngiad bach o gymharu â 2016 (95.1 y cant).
- Yng Nghymru, disgrifiodd 95.6 y cant o'r boblogaeth eu hunain fel gwyn².

2. Ffynhonnell: "Arolwg y gweithlu lleol/arolwg poblogaeth blynyddol 2016: Ethnigrwydd yn ôl awdurdodau lleol Cymru" <https://stats.wales.gov.wales/Catalogue/Equality-and-Diversity/Ethnicity/ethnicity-by-year-ethnicgroup>

Tabl 15: Gallu ieithyddol Cymraeg gweithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso o gymharu â'r holl weithwyr cymdeithasol

	2014		2015		2016		2017	
	Newydd gymhwyso	Yr holl weithwyr cymdeithasol	Newydd gymhwyso	Yr holl weithwyr cymdeithasol	Newydd gymhwyso	Yr holl weithwyr cymdeithasol	Newydd gymhwyso	Yr holl weithwyr cymdeithasol
Rhugl yn y Gymraeg	12.1%	13.5%	11.6%	13.5%	16.5%	13.6%	15.0%	13.8%
Rhywfaint o Gymraeg	32.0%	20.4%	31.6%	21.0%	29.8%	21.7%	39.7%	22.9%
Dim Cymraeg	55.9%	66.1%	56.6%	65.5%	53.6%	64.6%	45.3%	63.3%
Cyfanswm a ddatganodd allu yn y Gymraeg	44.1%	33.9%	43.3%	34.5%	46.4%	35.4%	54.7%	36.7%

- Dywedodd 79.5 y cant o weithwyr cymdeithasol wrthym am eu gallu ieithyddol Cymraeg.
- Bu cynnydd yn nifer y gweithwyr cymdeithasol a ddatganodd fod ganddynt allu yn y Gymraeg (naill ai rhywfaint neu yn rhugl) i 36.7 y cant, o gymharu â 35.4 y cant yn 2016.
- Cynyddodd y ganran o weithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso a ddatganodd allu yn y Gymraeg 8.3 y cant (54.7 y cant o gymharu â 46.4 y cant o weithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso yn 2016).
- O'r gweithwyr cymdeithasol sy'n gyflogedig ar hyn o bryd ac a ddywedodd wrthym am eu gallu yn y Gymraeg, roedd y ganran sy'n siarad Cymraeg yn rhugl ar ei huchaf yng Ngwynedd (84.4 y cant) a Sir Fôn (80 y cant). Roedd y ganran â dim Cymraeg o gwbl ar ei huchaf yn Nhorfaen (85.1 y cant heb unrhyw Gymraeg) a Chasnewydd (83.9 y cant).
- Yng nghyfrifiad 2011, dywedodd 19 y cant o boblogaeth Cymru eu bod yn gallu siarad Cymraeg³.

3. Ffynhonnell: Cyfrifiad 2011, Swyddfa Ystadegau Gwladol. Gofynnodd gwestiwn Cyfrifiad 2011 'A allwch ddeall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?'. Nid oedd y cyfrifiad yn casglu gwybodaeth ynghylch lefelau rhuglder neu ba mor aml roedd yn cael ei defnyddio.

Manylion cyswllt

Byddem yn falch clywed gennych os oes gennych unrhyw sylwadau neu gwestiynau am yr adroddiad hwn.

Os oedd yr adroddiad yn ddefnyddiol i chi, byddai gennym ddiddordeb yn clywed sut rydych wedi defnyddio'r data.

Gofal Cymdeithasol Cymru

South Gate House, Wood Street, Caerdydd CF10 1EW

Ffôn: 0300 303 3444 | E-bost: gwybodaeth@gofalcymdeithasol.cymru

Gwefan: www.gofalcymdeithasol.cymru | Trydar: [@GofCymdeithasol](https://twitter.com/GofCymdeithasol)

© (2017) Gofal Cymdeithasol Cymru

Cedwir pob hawl. Ni chaiff unrhyw ran o'r cyhoeddiad hwn gael ei hatgynhyrchu, ei storio mewn system adalw na'i throsglwyddo ar unrhyw ffurf na thrwy unrhyw gyfrwng heb ganiatâd o flaen llaw gan Gofal Cymdeithasol Cymru. Dylai ymholiadau ynghylch atgynhyrchu y tu hwnt i'r cwmpas a ganiateir gan y gyfraith gael eu hanfon at Brif Weithredwr Gofal Cymdeithasol Cymru yn y cyfeiriad a roddwyd uchod.
ISBN: 978-1-911463-51-1

Fformatau eraill

Mae'r ddogfen hon ar gael mewn print bras neu mewn fformatau eraill, os bydd angen.

Mae'r ddogfen hefyd ar gael yn Saesneg.

Dyluniwyd gan Escape to Design www.escapetodesign.co.uk

